

רפת קטנה עם הרבה אופטימיות מפגש עם רפתנים בעמקה שבגליל המערבי

יוסי מלול – משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il

רפת קטנה משמעותה הכנסה מצומקת ורמת חיים נמוכה יותר. צריך הרבה יצירתיות כדי להגדיל את אפשרויות הפרנסה ושילוב של עבודות נוספות בתחומים מגוונים. רפתני עמקה בגליל המערבי מתמודדים, ולא בקלות, עם מכסת חלב קטנה ויכולת הישרדות מורכבת. על אף זאת הם שומרים על אופטימיות ושמחת חיים

את המפגש ליווה גם דוד נווה, מנכ"ל המערבי שהוא גם רפתן פעיל.

יעקב נמצא בשותפות כפולה עם משה דוד וכל השאר 415 אלף ליטר, כמו גם כל חבריהם במושב שיש בו כ-17 רפתות.

המכסה הקטנה לא משאירה גמישות מספקת לפרנסה ברפת. לא חיים רק מחלב, אין פיטום כי האוכל יקר וצריך הון חוזר גדול כדי לקיים את השלוחה. יש מטעים וענפי עזר, כל השדות נטועים באבוקדו וקצת צ'ילי. יש מצבים של שתי משפחות שמתפרנסות מרפת אחת.

מוכרים הרבה פרות ועגלות, רובן לבשר, וכך מגדילים את ההכנסה השוטפת, אך מנגד, מבטלים כל אפשרות צמיחה ואם, חלילה, יש בעיות בריאות בעדר, אזי הייצור יורד באופן מידי.

עבודה - רוב הרפתנים עובדים מלא ברפת, אין עובדים זרים למעט בשותפות.

הזנה - כולם מקבלים ממרכזי מזון חיצוניים אמבר ומילובר והם מקבלים הרבה מחמאות.

שדרוג הרפת - עשו רפורמה למעט רפת אחת. זו הייתה הזדמנות

ושב עמקה נמצא בגליל המערבי כ-6 ק"מ דרומית מזרחית לנהריה. הוא עלה על הקרקע בשנת 1949 על ידי עולים מתימן שהתיישבו

בכפר הערבי הנטוש, אל עמקא. כלכלת היישוב מתבססת ברובה על חקלאות של בעלי חיים ומטעים ויש בה ריכוז גדול של רפתנים.

המושב מטופח ויפה ויש בו הרבה מוסדות ציבור, מתקני ספורט ומשחקים.

המכסה הקטנה לא משאירה גמישות מספקת לפרנסה ברפת. לא חיים רק מחלב, אין פיטום כי האוכל יקר וצריך הון חוזר גדול כדי לקיים את השלוחה. יש מטעים וענפי עזר, כל השדות נטועים באבוקדו וקצת צ'ילי

נפגשנו במשרד האגודה שאותה מנהל יחיאל לוי, רפתן עם מכסת חלב קטנה ואליו הצטרפו גם עובד יעקב, יוסי יהודה, יפתח יוסי, עזריאל דוגמא.

עובד יעקב ובנו, דוד ההמשך ברפת

מפגש במשרדי האגודה - עובד, יחיאל, יוסי יהודה, יפתח יוסי, דוד נווה

מלונה מיוחדת - גזולה יותר מהמקובל ובנויה ברוחה גם לזוג יונקים

עזריאל דוגמא במקרר המחלבה שמגדילה את הכנסות המשפחה

האם בעוד 20 שנה תהיה רפת בעמקה?

"גם לפני 20 שנה שאלו את השאלה והיו לנו 50 אלף ליטר מכסה. הרפת משאירה משכורת, חיים בצמצום, יש כאלה שחיים מחובות - יש לי חמישה ילדים, מייצר את המכסה ולא קל לשרוד."

"ייקח זמן לייצר תוספת מכסה, בנינו למכסה קיימת ולכן תוספת מכסה תדרוש עוד השקעות וזה מחייב זמן וכספים. אין פרות כדי לייצר יותר וכדי לגדול צריך לקנות פרות וגם להשקיע בכל התחומים ברפת"

עזריאל דוגמא הוא רפתן יצירתי - חשב קדימה, השקיע במבנים, קנה מכסה בתוך המושב, "לא קונה במכרזה כי המחירים עצומים". פתח מחלבה בעיקר למגזר הרוסי.

"בעמקה אין מה לעשות בלי רפת, אם יורידו מחירים ניפול. התייחסות לנושא התייעלות תהיה רק לאחר החזר השקעות המתוכננות." "מציעים להשאיר את המצב הקיים ולתמוך במענקים ברפתני הפריפריה."

על אף המצב הכלכלי המורכב רפתני עמקה חזקים ושומרים על רוח טובה ואופטימיות - הם גידלו משפחה וילדים, סייעו להם גם בעת בגרותם, בלימודים ובהתבססות.

באשר לעתיד - מסתכלים למעלה ומאמינים שיהיה טוב גם בעתיד. ■

לשדרג, סגירת חצר וגג, יש רבים שהרסו ישן ובנו חדש. הזרעה - בשיאון בלבד אין פרי עזר להרבעה. תת-ביצוע - יש רפתנים שלא מגיעים למכסה, בעבר הייתה מכסת אגודה שאפשרה מעבר חלב מרפתן לחברו, אך המעבר של רפתנים למחלבת שטראוס ביטל אותה.

למה לא סוגרים את הרפת ומתפרנסים מעבודה אחרת? התשובה של כולם מאוד חדה: "מי ייקח אותנו לעבודה בגילנו? מה נעשה בבית? בגלל המצב ברפת הבנים הלכו ללמוד והם לא יחזרו לרפת כי אין בה עתיד כלכלי".

בעמקה יש כ-17 רפתות, מדוע לא נכנסים לשותפות כמו של עובד?

יעקב מצדד בשותפויות - "הפרות ברפת אחת והעגלות ברפת השנייה, השותפים יחליטו על מתווה השותפות". שאר החברים לא אוהבים את רעיון השותפות כי יש בו סיכון גדול מעבר לאבטלה מעבודה - "השותף יוריד מחר את הרנטה ומה אני אעשה, אנחנו ביד שלו..", "אם השותפות הייתה טובה אז היינו שותפים גם על אישה אחת."

נניח שייטנו לכם תוספת מכסה משמעותית, האם תוכלו לייצר אותה?

"ייקח זמן לייצר תוספת מכסה, בנינו למכסה קיימת ולכן תוספת מכסה תדרוש עוד השקעות וזה מחייב זמן וכספים. אין פרות כדי לגדול וכדי לייצר יותר צריך לקנות פרות וגם להשקיע בכל התחומים ברפת. המימון הממשלתי להשקעה צריך להיות גדול יותר מהביצוע בפועל, יסתכל קדימה לכוון ה-700 אלף."